

TISKOVÁ ZPRÁVA

Brno 18. května 2026

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

V SRDCI AFRIKY SDÍLEJÍ LIDÉ, PSI A PRIMÁTI STEJNÉ PARAZITY

Paraziti se mezi lidmi, psy a volně žijícími primáty přenášejí častěji, než se dosud myslelo. Výzkum Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR a Masarykovy univerzity ukazuje, že v tropických lesích Středoafričké republiky sdílejí lidé a zvířata stejné typy infekcí. Studie publikovaná v časopise *Emerging Infectious Diseases* obsahuje důležité informace pro prevenci onemocnění v oblastech, kde se lidé a zvířata denně setkávají.

Výzkumníci analyzovali vzorky trusu lidí, psů a několika druhů primátů z chráněné oblasti Dzanga-Sangha ve Středoafričské republice. Pomocí moderních molekulárních metod zkoumali genetické varianty parazitických hlístic rodu *Strongyloides*, což jsou půdou přenášené parazity a podle odhadů je jimi infikováno více než 600 milionů lidí po celém světě.

Parazit byl v této oblasti zjištěn u 76 % testovaných lidí, 60 % psů a 59 % goril. Analýza zároveň odhalila, že některé genetické varianty se objevují u různých hostitelů současně, což potvrzuje úzké propojení nejen mezi lidmi, ale i mezi lidmi a zvířaty.

„Zjistili jsme, že některé haplotypy parazitů se vyskytují současně u lidí, psů i primátů. To dokazuje, jak propojené jsou infekční cykly v prostředí, kde lidé a divoká zvířata žijí v každodenním kontaktu,“ vysvětluje Barbora Pařčo z Ústavu biologie obratlovců AV ČR (ÚBO AV ČR), spoluautorka studie.

Sdílené infekce mezi lidmi a psy

Zvláště výrazné bylo sdílení parazitů mezi lidmi a psy. V afrických vesnicích se psi běžně pohybují volně mezi lidskými sídly a okolním lesem a mohou tak infekce přenášet oběma směry. Do studie byli zahrnuti i lovečtí psi, kteří se pravidelně dostávají přímo do prostředí obývaného primáty.

*„Naše výsledky ukazují, že psi mohou hrát roli důležitých hostitelů a přispívat k cirkulaci těchto parazitů v lidské populaci. U háďátka střevního (*Strongyloides stercoralis*) je sdílení s člověkem dobře známé. My jsme však u psů identifikovali i jiný druh – *S. fuelleborni*, který je primárně parazitem primátů a u lidí se vyskytuje pouze v oblastech, kde dochází k jejich kontaktu s primáty. U psů dosud popsán nebyl,“* říká Eva Nosková z ÚBO AV ČR.

Kontakt pro média: **Lucie Peřinová**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 728 098

Alena Fornůsková
Ústav biologie obratlovců AV ČR
fornuskova@ivb.cz
+420 605 464 704

Paraziti rodu *Strongyloides* patří mezi patogeny, jejichž kontrolu Světová zdravotnická organizace (WHO) považuje za prioritní. Výzkum však naznačuje, že jejich potlačení je velmi obtížné. Paraziti mají složité životní cykly zahrnující více hostitelů a částečně se vyvíjejí v půdě. To znamená, že i po léčbě se lidé mohou snadno znovu nakazit.

„V takových ekosystémech nestačí řešit infekci pouze u lidí. Je nutné uvažovat komplexně o vztazích mezi člověkem, zvířaty a prostředím – tedy podle principu One Health,“ doplňuje Barbora Pařčo.

Studie tak zdůrazňuje, že pro pochopení šíření parazitárních infekcí nestačí sledovat pouze lidskou populaci. Klíčové je zkoumat celé ekosystémy a propojení mezi jejich jednotlivými složkami.

Odkaz na publikaci: <https://doi.org/10.3201/eid3203.250526>

Kontakt pro média: **Mgr. Barbora Pařčo, Ph.D.**
Ústav biologie obratlovců Akademie věd ČR
pafco@ivb.cz
+420 721 620 996

Fotogalerie:

*Studie vznikala v chráněné oblasti Dzanga-Sangha ve Středoafričské republice v letech 2016–2022, tedy v místě známém habituací goril nížinných (*Gorilla gorilla gorilla*) na přítomnost člověka a zároveň domově tradičních komunit lovců a sběračů BaAka, které žijí v úzkém kontaktu s volně žijícími zvířaty.*

Foto: Barbora Pařčo

*Gorily nížinné (Gorilla gorilla gorilla) v chráněné oblasti Dzanga-Sangha.
Foto: Barbora Pafčo*

*V afrických vesnicích se psi běžně pohybují volně mezi lidskými sídly a okolním lesem.
Foto: Laurent Dumas*